

אור האמונה

פרשת וארא

שבת קודש * א' שבט, תשע"ג

גיליון מס. 351

❖ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ❖

לרפואה שלמה
שלמה בנימין בן שרה פרוין, אמה בת מרסל
שלום בן ליבא
לזיווג הגון וחזרה בתשובה
הילה בת פלורנס
לעילוי נשמת
שלמה שלומי בן אילנה נאוה, יא' חשון תש"ע
בניהו בן זכריה (יחיאל) ומרים, כ' אדר תשע"ב
סימא בת רפאל שלום שאול, כח' כסלו
זילפה בת לאה
ת.נ.צ.ב.ה

”וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּ-אֶ-ל-טְ-ד-י” (ו.ב.)

בוא וראה, שבא הכתוב להורות מעלת האבות, שנתגלה אליהם השי"ת בשם שדי, שפירושו צמצום והסתפקות, לפי שזו היתה מידתם. (באר משה)

התבודדות למשל. עצה שכוללת הכל. כי בהתבודדות אתה יכול לדבר עם ה' על כל מה שחסר לך, על כל מה שעובר עליך, ואז לבך מתנקה ומזדכך. כמה שמחה מרגיש יהודי כשהוא נזכר פתאום שעל הכל הוא יכול לדבר עם ה', גם על הצרה הזו שנפלה עליו פתאום, גם על העניין הזה שכל כך מדאיג אותו, על הכל. לבקש עצה, להגיד תודה, לזעוק לישועה, ה' הוא הכתובת שלך לכל העניינים. אתה כבר לא לבד. אתה כבר לא חסר אונים. ה' יכול הכל, ה' עושה הכל, הוא רק מחכה לתפילות שלך, אתה עם תפילות יכול להגיע להכל, לתקן את המדות, לנצח את התאוות, לתפילות שלך יש כוח עצום. כשאתה מבין שלבד אתה לא יכול להתגבר על היצר הרע כמו שנאמר "בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו, אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו", כשאתה מבין את זה אתה לא מפסיק להתפלל. וכן לגבי כל דבר שבקדושה, אתה לא יכול לעשות שום דבר טוב בלי שיש לך סייעתא דשמיא, בלי שאתה מתפלל ומבקש ה' תעזור לי. כשאתה מאמין שהכל תלוי בתפילה שלו, הוא לא מפסיק לדבר עם ה', הוא מבקש סייעתא דשמיא על כל דבר ודבר. זה חזוק עצום, זו מתנה גדולה עצומה ונפלאה שרק עליה צריך להודות לה' בלי הפסקה. שאפשר לפנות אליו יתברך ולבקש על הכל, גם על זה שאין לי בכלל רצון ואין לי טיפת כוח ולא חשק לכולם. רבנו של עולם תרחם עלי. תן לי רצונות וכסופים לעשות את רצונך, רבנו של עולם אני רוצה להרגיש אותך. בלי זה, התשובה היא באמת עבודה קשה. ועם זה, התשובה היא דבר מאוד מאוד נפלא.

כשאתה זוכה להאמין בכוח של התפילה האישית, אז גם תפילת שמונה עשרה שלו נראית אחרת.

מורנו הרב: "אם הגעת לתפילת שמונה עשרה, פה זה הישועה, פה זה הקופה של מיליון הדולר. מה אתה בורח? תתחיל להתפלל אות אות, מילה מילה, אתה בהיכל המלך! לכל הפחות תעמוד 20 דקות, כל ברכה דקה. הגעת ל"רפאנו" פה זה הרפואה! "ברך עלינו" פה זה הפרנסה! הגעת ל"השיבנו" פה זה התשובה! אם תתפלל לאט לאט אתה תראה שאתה תיושע בכל הישועות! יש שמונה עשרה ברכות כנגד שמונה עשרה חוליות, ומסביר ה"תיקוני הזוהר" שהשפע יורד מעולמות עליונים לעולמות תחתונים ע"י תפילת שמונה עשרה. אתה רוצה שהשפע יעבור? שפע רפואה, שפע פרנסה, שפע של שכל, שפע של מוח, זה צריך לעבור דרך שמונה עשרה עולמות שזה השמונה עשרה ברכות. אתה מדלג על שמונה עשרה? אמרת את זה מהר? הצינורות נשארו סתומים, השפע לא יכול לרדת. הגיע זמן מנחה! מה אתה בורח?"

”וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מִטָּה מִקָּצֵר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָטָה” (ו.ו.)

העונש הכבד ביותר שיכול יהודי לקבל, זה שהוא לא יודע מהשם. אין אצלו מודעות לנוכחותו של בורא עולם. יהודי, שנשמתו חצובה מתחת כסא הכבוד, אם הוא לא זוכה להכיר את השם, להתקרב לבורא, הוא בחושך מצרים. הוא בגלות. ההסתרה הזאת היא הגלות. גלות הנפש של כל אחד מאתנו כשהוא שוכח מהשם, כשהוא לא מרגיש את השם, כשהוא לא זוכה לדבקות, להתחברות, לגעגועים עד כלות הנפש.

יש זמנים שאנחנו כן מרגישים. זמנים שיוקדת בתוכנו חמימות פנימית, זמנים שבהם אנו חשים בפועל את התלות המוחלטת שלנו בחסדי ה', זמנים בהם אנו חשים איך יד ההשגחה אוחזת בידנו ומוליכה אותנו בסימטאות החיים. זאת כבר הגאולה.

גאולה וגלות הן תקופות שונות בחיי הנפש.

בתוך נפש האדם, בין חדרי הלב, מתרחשים מאבקים אדירים בין יצחק לישמעאל, בין יעקב לעשיו, בין משה ואהרן לפרעה. קרב, ועוד קרב, אין ספור קרבות כדי להיחלץ מטומאת מצרים, מן המיצר של התאוות והמידות הרעות, כדי לגלות ולזכות באוצרות הגנוזים שבליבנו, באוצרות נפלאים שעדיין נסתרים מאתנו.

רוב הזמן אנחנו בגלות. לא זוכים לצאת ממצרים. לא זוכים לקיים את העצות הנפלאות של הצדיק, שהן רפואות מושלמות לנפש. "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (ו.ו.). בני אדם הם כל כך קטני אמונה אומר רבינו הקדוש, שהם לא מאמינים שאפשר לחזור בתשובה בעבודה קלה יחסית, אלא רק בעבודות קשות. (לקו"ת פ"ו)

משה הגיע ודיבר על גאולה מתוך שמחה, מתוך שירים וניגונים, מתוך דבקות בה', אך עם ישראל היה כבר מיואש, קצר רוח וחסר סבלנות לשמוע ולהאמין שאפשר עוד לצאת מהמצב הזה, לא האמינו שאפשר להתקרב לה' מתוך נועם ושמחה (נועם אלימלך). זה נכון אז וזה נכון גם היום. "כי בשמחה תצאו", תהיו שמחים, תרקדו ותשירו וכן תצאו מכל הצרות והמצוקות שלכם, כך תהפכו גלות לגאולה. התחזקות בתורת רבנו איננה איזה סתם זריקת עווד. התחזקות זו דרך מהותית, שורשית ועמוקה, דרך שבאה להראות לך שגם אתה שייך ליהדות, שגם אתה שייך לעבודת ה'. מה שאתה צריך לעשות זה להתחיל להתקרב לצדיק. כי הצדיק מוליך אותנו בדרך ישרה ובעצות נפלאות, עצות שמחיות את הנפש בחושך ובאפילה של העולם הזה.

לאן אתה ממנה? תעמוד מנחה כמו בן אדם, מה יש, אתה צריך לגמור את התפילה ראשון? אתה לא שליח ציבור! שליח ציבור צריך לגמור ראשון אבל אתה יכול לעמוד שמונה עשרה אפילו שעה. רבי נחמן גילה שבתפילה יש את כל הישועות, אין לך מה לפחד, אין לך מה לדאוג, השונא יהפוך לאוהב שלך, יש לך פחד מה יהיה עם הילד? מה יהיה עם הפרנסה? תעמוד שמונה עשרה, יהיה לך את כל הישועות.

מדוע אדם לא מתפלל כראוי? כי הוא לא מאמין בכח של התפילה, כל מי שלא מתפלל כראוי זה רק בגלל שאין לו אמונה. למה אדם לא מתפלל לאט ולא מכוון בתפילה? כי הוא חושב שהוא איננו נצרך לתפילה, ברוך ה' הכל מסתדר אצלו נפלא בלי תפילה, הוא מיליונר בלי תפילה. אם היה לאדם אמונה שלימה והיה מאמין שה' יתברך עומד עליו ושומע כל דיבור ודיבור שיוצא מפיו ומאזין לקול תפילתו אז הוא היה מתפלל כראוי,

אדם פתאום נהיה חולה, אשתו חולה, הילד נהיה חולה, כל יום הוא צריך לרוץ למיון, הוא לא קולט מה מרמזים לו, תתחיל להתפלל! תעמוד שמונה עשרה בכוונה, תגיד "רפאנו" לאט לאט, תמשיך רפואה לכולם, לכל עם ישראל. "כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה" – רק ה' הוא הרופא הנאמן! מה? הרופא בקופת חולים הוא נאמן?! וכי אכפת לו ממך? אפילו שהוא הכי זהיר, הכי דייקן, זה רק בשביל הקריירה שלו, זה מה שמעניין אותו. הוא לא נאמן והוא לא רחמן! אבל ה' יתברך מלך רופא נאמן ורחמן, המטפל בך במסירות נפש, הוא לא צריך את הכסף שלך, את הכבוד, למלא איזה דו"ח שהוא טיפל בעוד איזה חולה, לקבל איזה קידום. הגעת ל"רפאנו"? תקבל את כל הרפואות שבעולם, תעמוד כמו בן אדם תגיד מילה מילה אות אות "רפאנו ה' וארפא" תרפא אותי, תרפא אותי. לכל יהודי מוכנים כל הניסים וכל הנפלאות, הכל מוכן לו רק שיפתח את הפה."

הדרך אל הגאולה שלנו היא פשוטה. הצדיקים נותנים לנו עצות פשוטות, שוות לכל נפש. רבינו אומר: "מי שרוצה לזכות בתשובה יהיה רגיל באמירת תהילים". רבינו היה אוהב מאוד את העבודות הפשוטות של סתם בני אדם, האנשים הפשוטים, הכשרים, שהיו אומרים הרבה תחינות ותהילים בכל יום, הוא אמר שהוא ממש מקנא במי שנוהג ככה. כי עיקר היהדות אומר רבינו הוא בפשטות ובתמימות גמור, בלי שום חוכמות, כי פשיטות גבוה מהכל (ליקו"ת קד). כך גם זמירות שבת, רבינו היה ממש מקפיד וכוּעס על מי שהוא חכם בעיניו ואינו מתאמץ לזמר זמירות בשבת ובמוצאי שבת.

"ומי שלא שמע אותך כשהיה מזמר "אזמר בשבחין" בליל שבת ו"אסדר לסעודתא" בבוקר וכן שאר הזמירות, לא שמע טוב מעולם, אשרי אוזן שמעה זאת. (חיי מוה"ר תק"כ).

היהדות זה דבר פשוט ונפלא. שאלו פעם את אמו של החפץ חיים, כשכבר נתפרסם שמעו של בנה בכל רחבי העולם, במה זכתה לבן שיאיר את עיני העולם? היא, שלא תלתה זכות זו במעשיה, השיבה להם כי אל להם להפנות שלאה זו אליה, שכן, לא זכור לה דבר מיוחד שהיא יכולה לייחסו לעובדת זכייתה המופלאה. הנוכחים שבו והפצירו "שמא בכל זאת, יש איזה מעשה קטן שאת אינך מייחסת לו חשיבות אך יש בו כדי להאיר את התעלומה?"

"לא! לא! איני זוכרת. אבל אם אתם שואלים אני יכולה לומר לכם דבר פשוט אחד: לפני חתונתי, ביקשה אמי המנוחה לשוחח עימי קצרות, וכה היו דבריה: 'בתי! הקשיבי לדברי. אנו מצויים לגדל את בנינו לתורה וליראת שמים. על כן אני מבקשת ממך: בכל עת פנויה, טלי סידור זה לידיך, והעתירי תפילה

לפני בורא העולם שתזכי לגדל את ילדיך לתורה וליראת שמים, ואל תשכחי להזיל דמעות בעת תפילתך'. בסיום דבריה, העניקה לי סידור ובו תפילות וספר תהילים. זה כל מה שעשיתי", סיימה בתמימות אמו של החפץ חיים. "בכל פעם שסיימתי את עבודות הבית, או אף כאשר הנחתי סיר תפוחי אדמה על האש והמתנתי לסיום הבישול, הייתי נוטלת את הסידור שקבלתי מאמי ע"ה ובוכה בדמעות שלישי לרבנו של עולם שיחון את עיניו של ישראל'קה שלי ואזכה לגדל אותו לתלמיד חכם וירא שמים".

יהודי צריך לשמוח בעבודות הפשוטות. אפילו אם הוא לא מרגיש כלום, אפילו אם הכל חשוך לו. זה מה שעושה להקב"ה הכי הרבה נחת רוח. שאתה לא מרגיש כלום ובכל זאת אתה ממשיך הלאה. כי רק ככה זוכים להכין כלים לקבל בהם אח"כ את האור.

אין אחד שהכל הולך אצלו בסדר, שהכל מסודר אצלו, ברוחניות ובגשמיות. כל אחד עובר עליו מה שעובר. מכל הכיוונים. אין מנוחת הנפש. בעולם הזה עובדים ונאבקים כדי לזכות לכל השכר שמצפה לך בעולם הבא, עולם השכר. בורא עולם יודע בדיוק מה אתה צריך לעבור בשביל לקרב אותך אליו, אין דרך אחרת להושיע אותך רק בדרך הזו, רק על ידי הקשיים. "ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע" (ירמיהו ל) מהצרה עצמה, "ממנה", אתה תיוושע. אם הכל הולך מסודר, היית מלא גאווה שהכל הולך לך, שהכל מצליח לך, ככה לא מתקרבים לתכלית. לכן כשאתה רוצה להתקרב להקב"ה, משמים מרחיקים אותך, כדי שתהיה לך ענוה. כן מרגיש, לא מרגיש, תמשיך הלאה לרצות את ה', אל תעשה ברוגז עם הקב"ה בגלל שהוא לא נותן לך את מבוקשך, אל תתייאש ואל תיפול ברוחך. התחזקות אצל רבנו זה לא איזה המלצה לחיים טובים יותר, זה חיוב ממש. אל תשכח שעם כל מה עובר עליך, יש לך למי לברוח, ה' איתך, עמך ואצלך. הקב"ה אתנו בכל הנפילות והוא עוזר לנו לקום. גם אם התרחקנו ח"ו. הוא תמיד מוכן לקבל אותנו בחזרה. היהדות לא דורשת ממך מה שאתה לא יכול. כל דקה בתפילה, כל תנועה קטנה שאתה עושה בסור מרע או בעשה טוב, זה נצח נצחים, זה הנחת רוח של הבורא, בשביל זה הוא ברא את העולם.

אין דבר כזה שאין בך משהו טוב. גם עבודת ה' שבשיגרה זה דבר טוב. זה לא חייב להיות מושלם בשביל שזה יהיה טוב. כל יהודי מלא נקודות טובות. כל יהודי שחי לפי התורה, שייך לעבודת השם. אסור לך לזלזל במה שאתה עושה בגלל דברים שאתה לא עושה. עצם זה שאתה רוצה, זה דבר גדול. הרצון זה כוח אדיר, אם האדם, כל המהות שלו וכל הרצונות שלו זה ללכת אל הקודש, הוא בסוף יגיע. אם הוא לא ירפה מהרצון, הוא בודאי יצליח להתגבר על כל המניעות.

ה' אוהב את הרצון שלך יותר מאשר את ההצלחות שלך, ה' לא צריך מצליחנים. הוא צריך את מי שלא הצליח, שנכשל, שביישו אותו והשפילו אותו והוא לא נשבר, הוא מתחיל מחדש. צריך לזכור שכל מה שקורה לנו ואיתנו, זה הכל קורה כדי לרפא אותנו, לתקן, לזכך, לרחוץ, לטהר להיטיב, לקרב אותנו אל התכלית.

יהדות זה דבר כל כך פשוט. קירוב רחוקים למשל. אף אחד לא פטור מהשליחות הזו לקרב יהודים לאביהם שבשמים. זה ה' רוצה יותר מכל דבר. זה עיקר גדולתו כשמרוחקים ביותר מתקרבים לעבודתו באמת. כל בעל תשובה, כל גר שמתגייר מקדשים שם שמים ברבים. זה החסד הכי גדול שאתה יכול לעשות עם השני. להראות לו שהוא כבר לא לבד, שיש ה' בעולם, שיש לו אבא בשמים, שיש השגחה פרטית, שכל מה שקורה זה לטובה. אתה לא צריך להיות אחד שדורש דרשות חוצבות להבות כדי לקחת חלק בשליחות הזו. לפעמים מספיק מילה אחת, משהו שאתה עברת ויכול לחזק גם את השני. העיקר עם אהבה, העיקר לא לחשוב שאתה יותר טוב ממנו. תחיין אליו, תאיר לו פנים, תגיד לו אשריך יהודי ותראה איזה חיך גדול מתפשט על פניו. כי זה באמת

האושר הכי גדול, שנולדנו יהודים. אין יהודי חילוני, כי חילוני זה מי שיש לו רק קשר עם החול. שאין לו שום קשר עם הקדושה. יש יהודי כזה?

מעשה ברבי ישראל מסלנט זיע"א, שנסע ברכבת והנה ישב לידו סוחר בדים. שאל אותו הרב: "איך אתה מפרנס את עצמך?" אמר לו הסוחר: "יש לי חנויות לבדים ומפעלים ענקיים, וברוך ה' לא חסר פרנסה, יש בשפע". אבל הרב שואל בשנית: "איך אתה מפרנס את עצמך?" הסוחר חשב שהרב לא שומע טוב וחזר על הדברים בקול רם. אבל כאשר השאלה חזרה על עצמה בפעם השלישית, ענה: "כבר עניתי פעמיים, למה הרב שואל אותי שוב?" "אתה ענית לי איך הקב"ה מפרנס אותך, אני שאלתי איך אתה מפרנס את עצמך - עם מה תגיע לעולם העליון. כמה שעות תורה יש לך כל יום? אתה תביא להם בדים למעלה, זה לא יעזור לך... שם רוצים תורה". הדברים נכנסו עמוק ללבו של הסוחר ואמר לרב: "אני יורד בתחנה הקרובה לאסוף פרנסה". אמר ועשה. מכר את כל נכסיו וקיבל סכום כסף אדיר, ובכסף הזה הקים שבעים ישיבות נובהרדוק, והוא עצמו למד תורה עד שיצא "הסבא מנובהרדוק". ("ובהרת בחיים") משפט אחד הוליד שבעים ישיבות.

נשמה יהודית חמה טמונה עמוק בלב כלנו. יש זמנים בלוח השנה היהודי שפותחים פתח להמוני יהודים לבטא את אמונתם ואם הקשר הפנימי שלהם לקב"ה ולתורתו, את אהבתם הטהורה לבורא העולם, אפילו שהם בעלי חזות חילונית גמורה. האתגר שלנו הוא לפתוח נתיב קבוע לאותה נקודה יהודית עמוקה. ללבות בעדינות ובהרבה אהבה את הגחלת הפנימית הזאת. כל אחד ואחת מאיתנו נדרשים לפעול כדי לעורר את ליבו של עוד יהודי ועוד יהודי. להמשיך את שרשרת הדורות. יש אלפי דרכים בהם אנחנו יכולים להשפיע. דרכים פשוטות להפליא. כמו שהיהדות היא פשוטה להפליא.

"כל הצרות, וכל הבלבולים, וכל הבזיונות וכל הכשלונות וכל המחדלים, הכל זה קקליפת השום. אין לזה שום משמעות ביחס לתפקיד שלנו כחוליה בשרשרת הדורות: להמשיך הלאה, למסור הלאה. זה כזה מן דבר שאי אפשר בכלל לתאר אותו, שאי אפשר לשער אותו. כמה זה עצום, כמה זה נפלא, כמה זה גדול! אנחנו ממשיכים את שרשרת הדורות. אנחנו משפיעים על אחרים. כל אחד. בדברים ובאופנים הכי קטנים שאנחנו זוכים להם; בחיוך, במילה טובה, בשיחת חברים, בהתנהגות שלנו בכל רגע ורגע. אחרים רואים אותנו ואנחנו רואים אחרים ומקבלים אחד מן השני. כל אחד. גם אנשים שאין להם ילדים, למשל, גם הם ממשיכים את אותה שרשרת נפלאה. עצם זה שהם מסתכלים ואומרים למישהו מילה טובה, מאירים פנים, מחייכים.

אמר הסבא מסלבודקא: "הפנים זה רשות הרבים, זה לא רשות היחיד. אדם לא יכול לא לחייך, לא לצחוק, לא להאיר פנים. לא לשמח אחד את השני. אין לו רשות להגיד: תעזבו אותי. אל תדברו אתי. עברתי משהו קשה וכו'. הוא לא יכול! הפנים שלו זה לא שלו. הפנים זה רשות הרבים. ואם הוא רק עובר ברחוב, מהבית אל המכולת, ואם הוא הולך עוד איזה כפרת דרך, ופוגשים אותו אנשים והוא מחייך, ויש לו מאור פנים, אז הוא ממשיך עם זה גם כן את שרשרת הדורות. החיוכים שלו, השמחה שלו, ההופעה שלו - אומרת כבוד! אומרת יראת אלוקים! אפילו - שזה לא מושלם. ה' נתן לו אלוקות, הוא נושא אלוקות, הוא נושא מטען כזה גדול. מטען גרעיני ממש. והוא יכול להשפיע, והוא צריך להשפיע". (באור פני מלך חיים)

ה' נמצא אתנו תמיד, בכל זמן ומקום. אור חסדו יתברך מאיר עלינו בכל רגע ורגע. צריך רק לחפש אותו, לבקש אותו, ואת זה עושים בעיקר עם הדבור. כי דיבור זה חבור. כשזוכים ליצור קשר אישי עם ה', אז כבר יש לנו הכל. לא חסר כלום. במצרים זה היה חסר, לכן היה שם קוצר רוח. לכן הכל

היה כל כך קשה. היהדות היא פשוטה, העצות של הצדיק הן פשוטות, ה' יתברך בעצמו הוא אחדות הפשוט. מתי הכל פשוט? כשיש קשר אישי וחם עם הקב"ה. היהדות מזמינה אותנו לחיות את החיים מהצד היפה שלהם. איך אפשר לסרב להזמנה כזו?! ואיך אפשר להפסיד הזדמנות לשלוח לעוד יהודי הזמנה כזו?! כמו בספור הבא:

דקה לפני השקיעה

ד"ר סימון גבריאלי הוא מסוג הרופאים המהססים, החושבים, מאלה שלא ממחרים להחליט, כי הלוא כל החלטה או אבחנה פזיזה עלולה לעלות בחיי אדם, אם בחדר הניתוח, אם עקב מתן טיפול תרופתי לא מדוייק.

עוד בימי בחרותו לחש לו רבו המובהק: "ר' סימון, למדנו שצריך לרפא את החולה, וממילא נעלמת המחלה. אתה עוד תהיה דוקטור גדול, ואל תשכח שיש קודם כל בן אדם לפניך, שיש לו רגשות, ולב, ומשפחה, ואמונה, ויש קדוש ברוך הוא בשמים, שבוחן כל החלטה שלך אם יש לה בסיס יהודי, או חלילה נטיות להתנשאות, או טכנוקרטיה. אל תהיה רובוט סימון, אל תגרו לרובוטיקה של הרפואה, תהיה רגיש ואנושי ותאהב את החולים שלך כאילו הם בניך, כאילו הם בשר מבשרך...".

30 שנה חלפו מאז היה ד"ר סימון גבריאלי סטודנט צעיר לרפואה בבוסטון, ואת עיצוב אישיותו ורוחניותו כיהודי וכרופא הוא מסר לידי רבו הישישי. לימים, כשנפטר הרב בשיבה טובה, עמד ד"ר סימון הצעיר על קברו, מייחל לעצמו לא לשכוח את הנחיותיו. "לרפא את החולה ואח"כ את המחלה, ואל תשכח, תהיה רגיש ואנושי ותאהב את החולים שלך כאילו הם בניך, הם בשר מבשרך". מעת לעת, כשהוא נוסע לכנסים רפואיים בארה"ב הוא פוקד את ציון רבו ומתרפק בזכרונות על ימים של לימוד תורה במחיצתו, בעיקר על הלכות מילה, הוא מתגעגע לעצותיו הנבונות, לליטוף על המצח ולחמימות הטבעית האוהבת שהעתיך עליו רבו.

ד"ר גבריאלי אינו יכול לשכוח את אותו לילה גשום בבית החולים בבוסטון. כשהגיע בדחיפות לחדר הניתוח יהודי כבן 60 עם חשש לגידול באחד מן האברים הפנימיים. הוא היה בתורתו והיה עליו להכריע כמה הכרעות גורליות. השעה היתה ארבע אחה"צ, עוד שעתיים שקיעה, הוא קרא בעיון את המסמכים בתיק החולה, ולדימיר בנימינוב זה שמו. תוך כדי בדיקה הוא הבחין שהאיש שנאנק בכאבו, איננו מהול, היה ברור לו שהוא עוד אחד מאותם יהודים מרוסיה, שנשאבו אל הריק הקומוניסטי ואל חוסר התודעה היהודית, בעל כורחו. ד"ר גבריאלי שלח אותו לצילומים והכריע כי יש לבצע הרדמה כללית, אם כי בדיקות המעבדה העכשוויות דווקא היו מעודדות, הסימנים נוטים לכך שהגידול שפיר.

חמש וחצי אחה"צ. ולדימיר בנימינוב נכנס לחדר הניתוח. ד"ר גבריאלי נשען על מרפקיו ובהה בחלל. הסט"ז האיץ בו להיכנס לחדר הניתוח, סימון לא השיב לו, הוא נעמד וצעד לעבר הטלפון. חייג, ואחרי שלושה צלצולים הוא שמע את קולו המוכר של רבו. - "זה בסדר ד"ר גבריאלי, אני שמח שהתקשרת למרות שאני שוקד על תלמודי...". הרגיע אותו הרב. - "תשמע כבוד הרב, ממש בדקות אלה אני עומד לנתח יהודי בן 60 ושמו ולדימיר בנימינוב, יהודי מרוסיה, עם חשש לגידול פנימי. לצורך הניתוח, יש לבצע הרדמה כללית. האיש ערל... מה כבוד הרב אומר, אם כדאי לנצל את ההזדמנות ולמול אותו... או שמא יש בזה משום פגיעה בו. יש גם חשש שירצה לתבוע אותי, ואז אסתבך בתביעה משפטית... אני מסתפק, אני די מבולבל... הרב פעם אמר לי להתייחס לחולים כאילו הם בנים שלי... היהודי הזה, יכול להיות אבא שלי, לאבא שלי לא הייתי נותן להישאר ערל, ועוד 25 דקות שקיעה... לא מלים בלילה".

השתיקה מן העבר השני של הקו היתה ארוכה למדי. "כן, אתה יכול למול

אותו... זו מצווה וזו הזדמנות שיש לנצל אותה. שלוחי מצווה אינם ניזוקים", פסק הרב. האמת היא שד"ר סימון גבריאלי היה די מופתע מן הפסק. הוא חשב שהרב לא יתן לו להסתכן יתר על המידה עם שלטונות החוק הרפואיים בארה"ב...

משמרת הערב היתה אמורה להסתיים ב- 10:00 הלילה. בחצות הלילה, שעתיים אח"כ, אמור היה ד"ר גבריאלי לטוס לישראל לחופשה של שבועיים ימים בקרב בני משפחתו בירושלים, כך שעם התאוששותו של בנימינוב הוא כבר לא יהיה באזור. מה יהיה? יהיה מה שיהיה הנוטל עצה מן הזקנים... אינו ניזוק. לפני הניתוח שארך שעתיים, בברית מילה זריזה עם ברכה ופריעה ובנוכחות אליהו הנביא, הוכנס במזל טוב ולדימיר בנימינוב בבריתו של אברהם אבינו, רשמו לפניכם, ברית המילה בוצעה, דקה לפני השקיעה.

כמה שעות אח"כ במטוס הג'מבו ישב ד"ר סימון גבריאלי, מנומנם, אבל מבוהל למדי, הוא חשש מהטלפון שיקרא אותו לסדר... החופשה בת השבועיים בישראל חלפה בזריזות. הוא קיבל עדכון מהסטז'ר שלו שבנימינוב עדיין במחלקה הכירורגית בתהליך שיקום, וכדאי שיבוא לבצע בו בדיקה נוספת... ד"ר גבריאלי נכנס למחלקה הפנימית שהוא ממונה עליה, ובחצי עין הבחין במר ולדימיר בנימינוב ישוב על כורסא סמוך לחדר האוכל, כשהוא... מעוטר בטלית ותפילין ובידו סידור תפילה. סימון חשב שהוא בולע את לשונו מתדהמה. הוא ניגש בחיוך לבנימינוב ושאל לשלומו.

"הו, ברוך השם, מרגישים נפלא", ענה לו בנימינוב באנגלית עילגת, "אני כבר יהודי מושלם, אתה דאגת לי לברית מילה, והשכן שלי לחדר דאג לי לתפילין, ואפילו לימד אותי איך להתפלל..."

ד"ר גבריאלי ניגש לחולה בחדרו של בנימינוב ושמע ממנו את השתלשלות העניינים. - "אתה לא תאמין דוקטור, כשבנימינוב התאושש מהניתוח השכיבו אותו בחדר שלי. הוא פקח את עיניו וראה אותי מתפלל. כשכולו כואב ודואב, הוא ביקש שאניח לו תפילין, שאלמד אותו להגיד קריאת שמע... הוא ביקש ספר תהילים, חשבתי שחדר הניתוח במחיצתך היה עבורו כמו סמינר 'ערכים'... הוא ביקש מאשתו ללכת לבית הכנסת ולתרום צדקה, ולגשת לרב המקומי ללמוד הלכות כשרות... לא יאומן".

ד"ר גבריאלי נכנס למשרדו וחייג בהתרגשות "כבוד הרב, אתה לא תאמין...". - "אני מאמין להכל... אל תשכח סימון, את הפסוק הנפלא של דוד המלך 'סור מרע ועשה טוב'. ברגע שנכרתה ממנו הערלה, סר ממנו הרע, ומה נותר לו לעשות? רק טוב. אשריך בני, שזכית להכניס עוד יהודי תחת כנפי השכינה אשריך שזכית להתייחס לכל חולה, כאילו הוא בן או אבא שלך...".

חלפו מהסיפור הזה למעלה מ- 20 שנה. כל שנה ביום היארצייט של הרב נפגשים השניים, ד"ר גבריאלי והפציפיסט שלו אברהם (ולדימיר לשעבר) בנימינוב, וקוראים משניות לעילוי נשמת הצדיק.

"תראה דוקטור", אמר לו פעם בנימינוב, "אתה אמנם מלת אותי, אבל לא היית עושה את זה, בלי הפסק של הרב שלך... ואת היהדות שלי אני חייב בעיקר לו. אתה לא נעלב?" - "נעלב? חלילה" ענה לו ד"ר גבריאלי, "אני מאושר שזכיתי להסתופף בחצרו של גדול כזה, שאתה זכית והרווחת דרכו, את עולמך היהודי".

ודקה אחר כך השמש שקעה.

(מתוך סידרת ספריו של הרב יעקב (קובי) לוי)

תפילה

דביקות, שבכל זאת עולים קצת למעלה בדקות האלה אפילו שאני לא מרוכז בכל מילה ומילה.

תודה שאני אוהב את התפילה, שאני שמח ללכת להתפלל.

תודה על הנס העצום הזה, שאחרי כך וכך שנים, כך וכך ימים, שלוש פעמים כל יום, וזה תמיד כמו פעם ראשונה.

תודה על הזכות הזאת שיש לנו לדבר אליך בגוף שני, כל כך אישי, כל כך קרוב.

ריבוננו של עולם, אני רוצה להשתפר בתפילה שלי, מגיע לך ממני הרבה יותר, תעזור לי.

לרצפה ואליך ומתפללים בלי חשבון, בלי שעון, מתי גם אני אזכה?!

מתי אני אזכה להשמיע לאוֹזְנֵי את מה שפי מדבר ולהפסיק לחלום חלומות ולתכנן תוכניות ומדי פעם להתעורר ולגלות שאני בכלל לא יודע איפה אני אוחז בשמונה עשרה?!

מתי אני אזכה שיהיה לי ניגון משלי, מיוחד לתפילת שמונה עשרה, אפילו שזו תפילה בלי קול, אפילו שזה רק בלב. ניגון שבלב!

ריבוננו של עולם, תודה על מה שבכל זאת יש בתפילה שלי תודה שאני בכל זאת מרגיש שזה זמן של

ריבוננו של עולם, מה יהיה עם התפילה שלי?

מתי אני אזכה שתפילת שמונה עשרה שלי תהיה כמו התפילה האישית, כמו זו שבהתבודדות?

מתי אני אזכה להתפלל באריכות, במתיקות, בכוונה, מעומק הלב?!

מתי אני אזכה להאמין באמונה שלימה שכל השפע, בכל העניינים, הכל מגיע מהתפילת שמונה עשרה?!

מתי אני אזכה לעמוד כמו הצדיקים האלה, שכשאני רואה אותם מתפללים הנשימה שלי נעצרת, שהם כמעט לא זזים בתפילה, דבוקים

שמר שאלה!
מנחם אזולאי

תרומות ניתן להעביר לת.ד. 57943, ירושלים - או לחשבון בנק הדואר 20685668. כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לקבל את הגיליון בדואר אלקטרוני ע"י שליחת מייל לכתובת: r.m.azolai@gmail.com

בנושאי הקדשות ו/או הנצחות נא לפנות לטל. 03-9339013; 050-4139631 * בשאר נושאי העלון ניתן לפנות לטלפון: 02-5374711; 050-4181488**